

DE QUAN GERMINAVA LA CONFORMACIÓ DE LA COBLA ACTUAL

El fet que s'hagi dedicat el present Aplec de la Sardana als músics Josep M. Vilà, pare, i Josep M. Vilà, fill -sense oblidar el fill i germà Jaume, a qui havia estat reservat en particular el III (1978), amb motiu de la seva mort prematura-, que tant contribuïren al prestigi musical de l'Escala i la seva cobla La Principal, ens dóna peu a aventurar una remembrança dels temps ja bastant llunyans en què la formació de cobles i els seus integrants presentava uns caires avui desuets.

Eren unes èpoques en les quals l'ensenyament professional no era gaire a l'abast dels qui vivien en zones rurals o poblacions petites apartades de nuclis urbans amb centres i serveis de formació. Ni hom disposava de recursos per a accedir-hi. La major part de famílies la passaven magra, fins i tot aquelles que disposaven d'un petit patrimoni o d'un ofici amb què guanyar-se les garrofes. En aquestes, el fill gran, l'hereu, o la filla gran, la pubilla si no hi havia fill mascle, eren (o són) generalment els continuadors de l'activitat familiar. Així que hi havia molts fadrísters i molts noiets que ja de petits havien de començar a barrinar què farien de grans (llavors, les noies, amb molt comptades excepcions, ja sabien que els era reservada la funció domèstica).

Als qui volien adquirir un ofici els calia d'antuvi ser admesos a l'exploració o taller dedicats a l'activitat escollida. Durant un quant temps, generalment sense cobrar i fent feines auxiliars a fi d'iniciar-s'hi. A mesura que anaven formant-se en la professió i n'esdevenien més responsables, se'ls assignava el sou convenible, fins que a còpia de posar-hi interès i dedicació s'assolia un aprenentatge complet. Així és com el nostre país ha disposat tostemps d'excel·lents mestres artesans en les més variades disciplines: paletes, fusters, mecànics, artistes, etc.

Pel que concerneix a fer de músic, com es deia abans, l'oportunitat de trobar on i amb qui es podria realitzar l'aprenentatge —de primer amb el solfeig i després amb l'instrument o els instruments— ja era cosa més eventual. Era molt corrent que els aprenents de músic per tal de completar la formació i el domini de l'instrument escollit haguessin d'acudir a més d'un preceptor, cosa que podia comportar l'assidu trasllat a peu o en bicicleta a d'altres poblacions. I, a més, com que fer de músic solament no donava per viure, calia disposar d'altres recursos, és a dir, aplicar-se en altres quefers.

A començament del segle passat, Josep M. Vilà pare, fill del carter de l'Armentera, tingué la sort de poder iniciar-se en l'art musical amb Joan